

**Erzurum- Sarıkamış- Kars ve şubata Demiryolları İdaresinin
1341 - 1925 senesi hesabı kat'isi hakkında $\frac{1}{526}$ numaralı
kanun lâyihasile Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubata
İşletme İdaresinin 1341 senesi bütçesine ait mutabakat
beyannamesinin takdim kılındığı hakkında $\frac{3}{302}$ numaralı
Divanı Muhasebat Riyaseti tezkeresi ve Divanı Muhasebat
Encümeni mazbatası**

T. C.

Başvekâlet

Muamelat Müdürlüğü

Şube 1

Sayı 2236

30-5-1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubata Demiryollar İdaresinin 1341 - 1925 mali senesi hesabı kat'isi hakkında Nafia Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29-5-1929 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Di. M.

Adet

*1696
229*

18-5-1929

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Cellesine

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubata İşletme İdaresinin bin üç yüz kırk bir senesine müteallik olarak tanzim edilen mutabakat beyannamesinin cedavili müteferriasile birlikte leffen takdim kılınmış olduğu arz olunur Efendim Hazretleri.

Reis Vekili

Faik

Esbabı mucibe

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubata Demiryollar İdaresinin 1341 - 1925 mali senesine ait kat'i hesap cetvellerinin tetkikinden de müsteban olacağı veçhile mezkûr hat üzerinde cari tarifelere istinaden işletme hasılatı olarak haliye ve sabıka tahakkukatından (255.267) lira (6) kuruş tahsil edilmiş ve umumî bütçeden muavenet olarak muhassas ve (545.000) lirası haliye

ve (167.947) lira (32) kuruşu sabıka ki cem'an (712.947) lira kuruşu da (32) kuruşu mukabil (165.494) lira (94) kuruşu sabıkaya ve (175.295) lira (67) haliyeye ait olmak üzere cem'an (340.791) lira (61) kuruş tahsil edilmiş ve bu suretle umum varidat yekûnu sabıkaya ait tahsilât ile müteferrik varidatın inzimamile (606.914) lira (25) kuruşu balığ olmuştur.

Muhammen varidata nazaran işletme hasılatı memnuniyeti mucip bir derecede fazlalık göstermiş, diğer maddelerde ise tahmine nisbetle bazı farklar hasil olmuştur. Maamafih umumî muvazeneden muavenet olarak bütçeye mevzu olup 1340 ve 1341 senelerinde gayri ez tahsil bakiye kalan 372,155 lira 71 kuruş nazarı itibara alınmazsa yekûn itibarile tahsilât bütçe muhammenatından ancak yüzde sekizi bile bulmıyan ehemmiyetsiz bir nisbette noksandır.

Masrafa gelince:

Bütçeye mevzu tahsisat merbut bir kıt'a cedvelde gösterdiği veçhile 1341 senesi bütçesi ile (616,220) lira ve 685 numaralı kanunla 3 üncü umumî masraflar faslına (170) bin lira ve 782 numaralı kanunla da muhtelif fasıl ve maddelere (154,055) lira ki cem'an (940,275) liradan ibaret olup görülen ihtiyaç ve lüzuma binaen ikinci faslın ikinci kırtasiye ve matbu evrak maddesinden (1000) ve 4 üncü tenvir ve teshin maddesinden (2000) ve altıncı ikramiye maddesinden (6000) lira tenzil ve birinci harcırah maddesine ilâve edilerek cem'an (9000) liralık bir münakale yapılmıştır. Bu tahsisata mukabil hattın senelik masrafı merbut (B) cetvelinde gösterildiği veçhile (709383) lira (66) kuruştur. Bu meblâğın (417540) lira 26 kuruşu işletme idaresinin umumî ihtiyaçları için ihtiyar olunan masrafın yekûnunu göstermektedir ki bu para kısmen umumî harp sıralarında Ruslar tarafından alel'acele inşa edilmiş ve halen işletme noktai azarından pek mühim noksanları müşahede edilmekte olan hattın zarurî görülen tamir ve tecdit gibi hususatına sarfedilmiştir.

Malûm olduğu veçhile işletme idaresi memleketin ana hututule olmıyan bakımsız bir mıntakasında kendi vesait ve varidatı ile yaşamak mecburiyetinde kalan bir idaredir. Hat varidatının işletme umuruna kifayet etmemesi umumî muvazeneden yardıma ihtiyaç göstermiş ve bu cinet te alâkaderilimkân temin edilmiştir.

Arzedilen bu vaziyet hatta bir an evvel husulü arzedilen inkişaf ve zenginliğin bir müddet daha uzayacağını göstermekte ise de bu günkü şimendifer siyasetimizin yakın bir atide bu hattın da ana yollarile iltisakını temin edecek mes'ut neticelerine intizaren bu vaziyete daha bir müddet katlanmak zaruridir.

Tahsisattan sarfedilemiyen (230 891) lira (34) kuruş imha edilmek üzere (B) cetvelinin ait olduğu sütununda gösterilmiştir.

T. B. M. M.

Di. M. Encümeni

Karar № 4

10-11-1929

Di. M. E. mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Encümenimize havale buyrulan Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubası Demiryollar İdaresinin $\frac{926}{841}$ senesi hesabı kat'isi hakkında Başvekâleti Celilece 30/5/929 tarih ve $\frac{6}{2236}$ numaralı tezkere ile teklif olunan kanun lâyihası Divanı Muhasebat Riyasetinin 18/5/929 tarih ve $\frac{1596}{229}$ numaralı tezkeresine merbut beyannamesile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

Hükûmetçe teklif edilen lâyihai kanuniyede murakkam miktar ile Divanı Muhasebat mutabakat beyannamesindeki varidat erkamı arasında yekûn itibarile bir fark mevcut olmadığı anlaşılmıştır. Yalnız müfredatında görülen 168 lira mübayaenin üçüncü faslın maddeleri arasında vukua getirilen hatadan mütevellit olduğu Divanı Muhasebatın tetkikile taayyün eylemiş ve varidata müteallik (A) cetveli hatayı mezkûr tashih edilerek vücude getirilmiştir.

Masarif hakkında teklif olunan madde kanuniyedeki 709 383 lira 66 kuruş teydiatın tamamen muvafık olduğu mutabakat beyannamesinden anlaşılmış olmakla (B) cetveli muhteviyatı aynen kabul edilmiştir.

Varidat bütçesinin birinci faslının birinci ve ikinci maddeleri bütçede ayrı, ayrı gösterilmekle kaydın da ona göre icrası lâzım olduğu gibi veresiye nakliyat icrası da muvafık görülmemiş ve mamafih bunların atiyen islah edildiği anlaşılmış ve memur zimmetinde kalan mebalığın takip ve tahsili Divanı Muhasebatça Nafia Vekâleti Celilesine iş'ar edilmiş olmakla mutabakat beyannamesinin bu hususa dair olan mevadı üzerinde encümenimizce bir karar ittihazına lüzum görülmemiştir.

Kanun ibarelerinde şekle ait bazı tashihat icra edilerek keyfiyet Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Reis
Kadri	Arif	Ali	Hakim Rıza	Hüsnü	Kâzım	İ. Hakkı
			Âza	Âza	Âza	Âza
			Rifat	Hüseyin	Asım	M. Ali

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubabatı demiryolları idaresinin $\frac{1925}{1841}$ malî senesi hesabı kat'i kanunu lâiyhası

MADDE 1 — Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubabatı demiryolları İdaresinin $\frac{1925}{1841}$ senesi umumî varidatı merbut (A) cetvelinde gösterildiği veçhile 606 914 lira 25 kuruştur.

MADDE 2 — Mezkûr idarenin $\frac{1925}{1841}$ senesi umumî masarifi merbut (B) cetvelinde gösterildiği üzere 709 383 lira 66 kuruştur.

MADDE 3 — Tahsisattan sarfedilmeyip (B) cetvelinin ait olduğu sütununda yazılı olan 230 891 lira 34 kuruş muhassesat bakiyesi imha edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kaur neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

M. M. V.	Ad. V.	Bş. V.
M. Abdülhalik	M. Esat	İsmet
Ma. V.	Ha. V.	Da. V.
Ş. Saracođlu	Dr. T. Rüştü	Ş. Kaya
S. M. İ. V. V.	İk. V.	Na. V.
Recep	Şakir	Recep
		Cemaļ Hüsnü

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubabatı demiryolları idaresinin $\frac{1925}{1841}$ malî senesi hesabı kat'i kanun lâiyhası

MADDE 1 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Tahsisattan sarf edilmeyip (B) cetvelinin ait olduğu sütununda yazılı olan 230 891 lira 34 kuruş muhassesat bakiyesi iptal edilmiştir.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına Nafia Vekili memurdur.

A - Cetveli

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubası Demiryolları İdaresinin 1925-1341 mali senesi varidat hesabı kat'isi

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	Bütçede yazılı olan muhammenat miktarı		Senesi zarfında tahsil olunan	
			Lira	K.	Lira	K.
1		İşletme varidatı				
	1	Sarıkamış - Kars - Arpaçay	70 000		255 627	06
	2	Sarıkamış - Erzurum - Kükürtlü	155 000			
		Birinci fasıl yekûnu	225 000		255 627	06
2		Hızır fabrikası varidatı				
	1	Kereste ve tahta satışı	82 000			
		İkinci fasıl yekûnu	82 000			
3		Varidatı muhtelif				
	1	Furuht olunan eşya bedeli	500		6 646	76
	2	Hasılatı müteferrika	720		3 137	17
	3	Cezayı nakti	8 000		711	65
		Üçüncü fasıl yekûnu	9 220		10 495	58
4		Muvazenei umumiyyeden muavenet	545 000		340 791	61
		Dördüncü fasıl yekûnu	545 000		340 791	61
		Yekûnu Umumi	861 220		606 914	25

B - Cetveli

Erzurum - Sarıkamış - Kars ve şubası Demiryolları İdaresinin ¹⁹²⁵/₁₃₄₁ mali senesi masraf hesabı kat'isi

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Tehsisat		Tediye		İptal olunan tahsisat bakiyesi	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Maaşat ve ücret	258 585		206 066	55	52 518	45
2	Masarifi idare	30 000		17 847	37	12 152	63
3	Masarifi umumiye	551 286		417 540	26	133 745	74
4	Tahsisatı fevkaladei şehriye	84 154		66 908	53	17 245	47
5	İhtisas ücreti	12 500		1 010	05	11 489	95
6	Telgraf ücreti	3 750		10	90	3 739	10
	Yekûn	940 275		709 303	66	230 891	34

